

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **R. B.**, zast. JUDr. Karlem Fouskem, advokátem, se sídlem Masarykovo nám. 83, Bělá pod Bezdězem, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 22. 5. 2008, č. j. 47 Az 34/2008 - 28,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 22. 5. 2008, č. j. 47 Az 34/2008 - 28, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 28. 2. 2008, č. j. OAM-133/LE-BE03-BE07-2008, rozhodl žalovaný tak, že se žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany zamítá jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že žadatel v průběhu správního řízení neuvedl žádnou ze skutečností, kterou by bylo možno podřadit vážné újme ve smyslu zákona o azylu. Žalovaný dospěl k závěru, že žalobci nehrozí nebezpečí vážné újmy z některého z důvodů uvedených v § 14a zákona o azylu.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce včas žalobu, ve které uvedl, že není schopen žalobu sám napsat, neboť neví jak se to dělá a nemá k tomu potřebné vzdělání. Požádal proto o ustanovení zástupce.

Usnesením ze dne 11. 3. 2008, č. j. 47 Az 34/2008 – 11, krajský soud ustanovil zástupcem žalobce Organizaci pro pomoc uprchlíkům a vyzval jej, aby do 5 dnů od doručení tohoto usnesení písemně, ve dvojím vyhotovení odstranil následující nedostatky žaloby: a) uvedl výroky rozhodnutí žalovaného, které žalobce žalobou napadá, b) konkretizoval žalobní body tak, aby z nich bylo patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje výrok napadeného rozhodnutí za nezákonný a v čem konkrétně spatřuje porušení ustanovení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád a ustanovení § 12 zákona o azylu, c) popřípadě uvedl, jaké důkazy k prokázání svých tvrzení navrhuje provést, d) formuloval návrh výroku, jehož se domáhá.

Žalobce v doplnění žaloby namítal, že žalovaný v předchozím řízení o udělení azylu porušil § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, neboť nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou významné pochybnosti a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu (§ 2 odst. 4 správního řádu). Žalobce dále namítal, že se žalovaný dostatečně nezabýval pronásledováním jeho osoby ze strany mafie, které by mu hrozilo v případě návratu na Ukrajinu. Vyjádřil přesvědčení, že splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany s ohledem na § 12 písm. b) zákona o azylu a s přihlédnutím k tomu, že za pronásledování se podle § 2 odst. 8 zákona o azylu považuje i jednání soukromých osob podle věty první (tohoto ustanovení), pokud lze prokázat, že stát, strany nebo organizace, včetně mezinárodních organizací, kontrolující stát, nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Žalobce tvrdil, že je v zemi původu pronásledován ve smyslu zákona o azylu, a to ze strany mafie. Vyjádřil přesvědčení, že není možné, aby se ve své zemi původu domohl efektivní ochrany před uvedeným pronásledováním, neboť na místně příslušnou policii se obrátil, ta však věc neřešila. Žalobce dále namítal, že žalovaný měl přezkoumat i důvody pro udělení doplňkové ochrany. Uvedl, že jeho vycestování je v rozporu s mezinárodními závazky ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, neboť má v ČR syna. S ohledem na výše uvedené žalobce navrhl, aby Krajský soud v Praze napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě popřel její oprávněnost. Odkázal na správní spis, zejména na vlastní žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany, jeho výpovědi a na své rozhodnutí, z nichž podle názoru žalovaného vyplývá, že postupoval v souladu s příslušnými právními normami a procesně správným způsobem. Žalovaný má za to, že se zabýval všemi skutečnostmi, které žalobce sdělil, zjistil skutečný stav věci a opatřil si potřebné podklady pro rozhodnutí. V průběhu správního řízení žalobce neuváděl, že by měl v zemi původu potíže s mafií, do ČR přicestoval za prací. O udělení mezinárodní ochrany požádal účelově - za účelem legalizace pobytu. Pokud má žalobce na území ČR syna, pak v tomto směru mohl využít postupu podle zákona o pobytu cizinců. Azylová procedura by totiž neměla sloužit k legalizaci pobytu. Žalovaný upozornil na skutečnost, že žalobce žádným hodnověrným způsobem nedoložil, že v České republice má nezletilého syna, o kterého nějakým způsobem pečoval a že jeho syn je českým státním příslušníkem. Naopak, během sepisování žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce sdělil, že nemá žádnou vyživovací povinnost a následně prohlásil, že není uveden v rodném listě jako jeho otec. Žalovaný vyjádřil přesvědčení, že jeho rozhodnutí je zákonné a že žalobce nebyl nijak zkrácen na svých právech. Navrhl proto, aby krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 22. 5. 2008, č. j. 47 Az 34/2008 – 28, žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Shledal, že napadené rozhodnutí žalovaného je rozhodnutím, které bylo vydáno v tzv. zkráceném řízení podle § 16 zákona o azylu. Krajský soud dále uvedl, že pokud žalovaný žádost žalobce o udělení azylu zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. f) proto, že žalobce neuváděl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být v zemi původu vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu, nebylo jeho povinností provádět dokazování o splnění podmínek ustanovení § 12 nebo § 14a zákona o azylu. Námitka žalobce uplatněná v tomto směru nemůže podle názoru krajského soudu obstát, neboť obsahem správního spisu je doloženo, že žalobce žádné důvody pro udělení azylu podle § 12 nebo § 14a zákona o azylu v řízení před správním orgánem neuváděl. Zmínil pouze, že odešel za prací, tento důvod však není podřaditelný pod důvody taxativně uvedené v § 12 a § 14a zákona o azylu. Krajský soud uzavřel, že v posuzované věci byly splněny podmínky pro postup podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu a proto žalobu jako nedůvodnou podle zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel v kasační stížnosti a jejím doplnění podaném prostřednictvím ustanoveného zástupce z řad advokátů (stěžovateli byl usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 19. 6. 2008, č. j. 47 Az 34/2008 – 48, ustanoven zástupcem pro řízení o kasační stížnost JUDr. Karel Fousek, advokát se sídlem Masarykovo nám. 83, Bělá pod Bezdězem) namítá, že on, ani Organizace pro pomoc uprchlíkům, která jej v řízení o žalobě zastupovala, nedal souhlas k rozhodnutí věci bez nařízení jednání. Přitom však soudu muselo být z obsahu spisu zřejmé, že stěžovatel v pohovoru ve věci mezinárodní ochrany uváděl azylově relevantní důvody spočívající v tvrzení, že má v ČR syna. Krajský soud se však v napadeném rozsudku spokojil s konstatováním žalovaného, že stěžovatel existenci svého syna v ČR žádným hodnověrným způsobem nedoložil. Stěžovatel je přesvědčen, že krajský soud měl tuto nejasnost odstranit doplněním dokazování, a k provedení tohoto dokazování měl nařídit jednání, i když účastníci souhlasili s rozhodnutím ve věci samé bez nařízení jednání. Podle názoru stěžovatele Krajský soud v Praze neověřil tvrzenou existenci důvodů pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, spočívající v tom, že žalobce má v ČR syna. Stěžovatel poukázal na spis vedený Okresním soudem v Jablonci nad Nisou sp. zn.: 5 C 48/2008, o určení otcovství nezletilého D. N., nar. X, vedeném proti stěžovateli matkou dítěte R. N., která stěžovatele označila za otce svého dítěte. Shora zmíněný okresní soud uložil usnesením ze dne 17. 6. 2008 znalkyni RNDr. Z. S., Phd., posoudit otázku otcovství nezletilého D. N. Tato znalkyně v posudku ze dne 19. 8. 2008 uvedla, že je prakticky prokázané, že otcem D. N. je stěžovatel. Projednání podané žaloby o určení otcovství nařídil Okresní soud v Jablonci nad Nisou na den 4. 12. 2008. S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 22. 5. 2008, č. j. 47 Az 34/2008 – 28, zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 10. 12. 2008 popřel její oprávněnost, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek krajského soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Také

pro řízení o kasační stížnosti žalovaný odkázal na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatel učinil během správního řízení a na své rozhodnutí. Konstatoval, že kasační stížnost směřuje do procesního postupu soudu, k čemuž se nebude vyjadřovat a ponechává rozhodnutí o kasační stížnosti plně na uvážení Nejvyššího správního soudu. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost pro její nedůvodnost zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Z textu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatel podal z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat pouze z důvodů tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení by muselo spočívat v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Nejvyšší správní soud se nejprve musel zabývat námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu pro nedostatek důvodů spočívající v tom, že krajský soud neověřil tvrzenou existenci důvodu pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, spočívající v tom, že žalobce má v ČR syna. Pokud by byla tato námitka důvodná, již tato okolnost by musela vést ke zrušení rozsudku krajského soudu, aniž by se Nejvyšší správní soud mohl zabývat právním posouzením jednotlivých otázek.

Podle setrvalé judikatury Ústavního soudu patří povinnost soudů odůvodňovat svá rozhodnutí k základním principům, které představují součást práva na řádný proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, jakož i součást pojmu právního státu podle čl. 1 Ústavy České republiky, a vylučují libovůli při rozhodování. Tato povinnost je pro správní soudnictví upravena v ustanovení § 54 odst. 2 s. ř. s. Z odůvodnění musí vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Nepřezkoumatelné rozhodnutí

neposkytuje dostatečné záruky o tom, že nebylo vydáno v důsledku libovůle a způsobem porušujícím ústavně zaručené právo na spravedlivý proces (srov. nález Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, zveřejněný pod č. 34 ve svazku č. 3 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, nález Ústavního soudu ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, zveřejněný pod č. 85 ve svazku č. 8 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, nález Ústavního soudu ze dne 21. 10. 2004, sp. zn. II. ÚS 686/02).

Uvedená stálá judikatura Ústavního soudu našla svůj odraz i v konstantní judikatuře Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 - 74, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2004, č. j. 7 As 60/2003 - 75, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2004, č. j. 7 Afs 3/2003 - 93). Této judikatuře je společné, že není-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci z hlediska účastníka klíčovou, na níž je postaven základ jeho žaloby. Nestačí, pokud soud při vypořádávání se s touto argumentací účastníka pouze konstatuje, že tato je nesprávná, avšak neuvede, v jakých konkrétních aspektech, resp. důvodech právních či skutkových, její nesprávnost spočívá.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu a zjistil, že se krajský soud v odůvodnění vůbec nezabýval žalobní námitkou stěžovatele spočívající v tom, že má v ČR syna a jeho vycestování by tak bylo v rozporu s mezinárodními závazky ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud konfrontoval odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu s uvedenou žalobní námitkou stěžovatele a shledal, že krajský soud neposuzoval důvodnost této námitky, ani neuvedl, proč se jí nezabýval. Krajský soud však byl povinen shora uvedenou námitku, stěžovatelem výslovně vznesenou v žalobě posoudit a v odůvodnění svého rozhodnutí se s ní vypořádat. V této souvislosti Nejvyšší správní soud konstatuje, že krajský soud poukázal na skutečnost, že žalobce v průběhu správního řízení pouze zmínil, že odešel za prací a konstatoval, že tento důvod není podřaditelný pod důvody taxativně uvedené v § 12 a § 14a zákona o azylu. Závěr krajského soudu, že opuštění země původu za účelem získání práce není azylově relevantním důvodem je správný. Správný však již není závěr krajského soudu o tom, že žalobce jiný důvod, než že odešel za prací, ve správním řízení nezmínil. Žalobce totiž v žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl, krom toho, že přišel za prací, také to, že má na území ČR syna. Na tuto skutečnost (existenci syna) pak poukázal také v průběhu pohovoru k důvodům žádosti o udělení mezinárodní ochrany na území ČR a v žalobě. Nezbyvá tedy než znovu konstatovat, že žalobce od samého počátku řízení o udělení mezinárodní ochrany upozorňoval na skutečnost, že má na území ČR syna a jak správní orgán tak i krajský soud měl této skutečnosti věnovat náležitou pozornost. Stěžovatel v žalobě žalovanému dále vytýkal, že porušil § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Krajský soud se nevyjádřil ani k této námitce.

Stěžovatel v žalobě také namítal, že se žalovaný dostatečně nezabýval pronásledováním jeho osoby ze strany mafie a vyjádřil přesvědčení, že není možné, aby se ve své zemi původu domohl efektivní ochrany před takovým pronásledováním. Toto své přesvědčení odůvodnil tím, že se obrátil na místně příslušnou policii, která však věc neřešila. Krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku konstatoval, že námitka žalobce spočívající v tom, že naplňuje skutkovou postatu § 12 a §14a zákona o azylu nemůže obstát, neboť obsahem správního spisu je doloženo, že žalobce žádné důvody pro udělení azylu podle § 12 nebo § 14a zákona o azylu v řízení před správním orgánem neuváděl. Nejvyšší správní soud považuje také tuto argumentaci krajského soudu za nedostatečnou a to proto, že je příliš obecná a paušalizující, ve své podstatě pouze opakuje závěry učiněné již žalovaným a nevyplývá z ní tak, zda a jakým způsobem se krajský soud shora uvedenými tvrzeními stěžovatele zabýval.

Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že krajský soud v napadeném rozsudku na většinu námitek stěžovatele nereagoval, úplně vynechal jejich posouzení, dokonce ani neuvedl, zda k nim nepřihlížel nebo zda je považoval za nedůvodné, soud pouze převzal závěry žalovaného a nedostál tak své povinnosti v řízení o žalobě přezkoumat napadené rozhodnutí v celém rozsahu uplatněných žalobních bodů, jak mu ukládá ustanovení § 75 odst. 2 první věta s. ř. s.

Předmětnou námitku stěžovatele proto shledal Nejvyšší správní soud důvodnou.

S ohledem na výše uvedené považuje Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 22. 5. 2008, č. j. 47 Az 34/2008 - 28, za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů rozhodnutí ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Nejvyššímu správnímu soudu tedy nezbylo, než rozsudek krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

Samotnou hmotně právní podstatou věci se již Nejvyšší správní soud nemohl zabývat, neboť k tomu by bylo možné přistoupit poté, co by výsledkem řízení před krajským soudem bylo jeho přezkoumatelné rozhodnutí. Nejvyšší správní soud se tak nezabýval dalšími námitkami stěžovatele.

Podle § 110 odst. 3 s. ř. s. zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí. Na krajském soudu tedy nyní bude, aby řádně posoudil stěžovatelem napadené rozhodnutí žalovaného, vypořádal se s veškerými žalobními body a své závěry vyčerpávajícím způsobem odůvodnil. Nejvyšší správní soud dodává, že za účelem zjištění skutečnosti, zda stěžovatel skutečně má na území ČR syna, bude vhodné, aby si krajský soud vyžádal spis Okresního soudu v Jablonci nad Nisou, sp. zn. 5 C 48/2008, ve věci určení otcovství nezletilého syna D. N., nar. X, vedeném proti stěžovateli matkou dítěte R. N.

Krajský soud v Praze se tak bude muset konkrétně zabývat žalobními námitkami stěžovatele uvedenými v žalobě a to nikoliv paušálně či převzetím argumentů žalovaného, jak tomu bylo v posuzovaném rozsudku.

V novém rozhodnutí ve věci krajský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 110 odst. 2 s. ř. s., včetně odměny ustanoveného advokáta.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. dubna 2009

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu